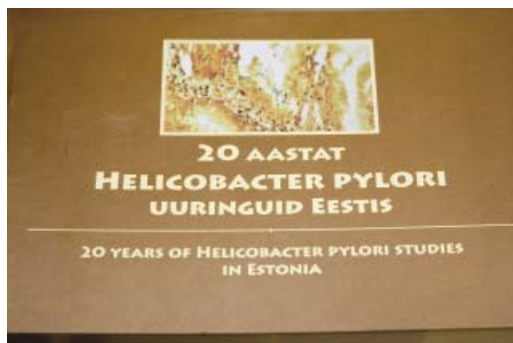

Uus raamat „20 aastat *Helicobacter pylori* uuringuid Eestis“

Toimetaja Heidi-Ingrid Maaros

Viimast aastakümnete üheks tähelepanuväärsemaks ning kiiresti kliinilises praktikas kasutamist leidnud teadussaavutuseks on Nobeli auhinnaga pärjatud Barry Marshalli ja Robin Warreni (Austraalia) avastus *Helicobacter pylori* osatähtsusest sagedaste maohaiguste – gastriidi, mao- ja kaksteistsõrmikuhaavandi ja maovähi – tekkes. *Helicobacter pylori* tunnistamine sagedaste maohaiguste peamiseks etioloogiliseks teguriks muutis täielikult nende haiguste ravi põhimõtteid ning andis võimaluse seni kroonilise kuluga haiguste edukaks raviks ja ennetamiseks. Lisaks suurele kliinilisele tähtsusele on *Helicobacter pylori* uuringud liitnud koostöökks erinevaid baasteaduste valdkondi (immunoloogid, mikrobioloogid, molekulaarbioloogid, patoloogid) ja kliinilise meditsiini erialasid. *Helicobacter pylori* uurimiseks on loodud riikide ja erialade vahelised koostöörühmad.

Raamatus „20 aastat *Helicobacter pylori* uuringuid Eestis“ on esitatud *Helicobacter pylori*’iga seotud uurimissuunad Eestis aastatel 1986–2007. Eestis alustati selle valdkonna uuringutega Heidi-Ingrid Maarosi eestvõtmisel ja juhtimisel üsna varsti pärast bakteri avastamist ning uurimissuund arenes prekliiniliste ja kliiniliste erialade tihedas koostöös kiiresti. Sellise eduka arengu eelduseks

olid aga väga kõrgetasemelised gastriidi ja peptilise haavandi uuringud koostöös Soome gastroenteroloogidega. Selleks ajaks kui avastati helicobakter, olid loodud väärtuslikud mao limaskestast uuringute andmebaasid, mida oli võimalik kasutada ka uue avastuse valguses. Veelgi enam – Tartu Ülikooli üheks uurimisteamaks oli olnud 1950. aastatel mao limaskestast ureaas, mida nüüd võib seostada *Helicobacter pylori* kolonisatsiooniga mao limaskestas.

Raamatus esitatakse *Helicobacter pylori* avastamise ajalugu ja Eestis juba enne bakteri avastamist tehtud uuringuid, tutvustatakse *Helicobacter pylori* Tartu Ülikooli uurimisrühma, esitatakse kokkuvõtted 16st sel teemal valminud doktoriväitekirjast, avaldatakse Kaljo Villako sümposiumi materjalid, esitatakse *Helicobacter pylori* infektsiooni ja peptilise haavandi ravijuhised, arstiteaduskonna päeval peetud selleteemalised aulaloengud ja mitmed *Helicobacter pylori* uurimistöö tulemusi tutvustavad artiklid teiste erialade arstidele ja üldsusele. *Helicobacter pylori* teemalistel uurimistöödel on suur praktiline väljund igapäevasesse ravitöösse, parandades paljude patsientide krooniliste haiguste prognoosi ja elukvaliteeti.

Kogumiku „20 aastat *Helicobacter pylori* uuringuid Eestis“ koostajal professor Heidi-Ingrid Maarosil on õnnestunud koondada ühtede kaante vahele paljusid erialasid haarava mitmekülgse teadusteema terviklik ja laiahaardeline käsitus.

Helicobacter pylori teemal tehtud uurimistöö Eestis on pärjatud Eesti riigi teaduse peapreemiaga ning arstiteaduse aastapreemiaga, samuti on saadud mitmeid tunnustusi rahvusvahelistel konverentsidel ja koostöörühmades.

Kogumiku väljaandmist on toetanud Tartu Ülikooli arstiteaduskond ja Tartu Ülikooli Kliinikum.